

Millî Müdafaa vekâleti 1931 senesi kara ve deniz bütçelerinde 442 924 liralık münakale yapılması hakkında 1/380 ve Askerî fabrikalar umum müdürlüğü 1931 senesi bütçesinde 3 670 liralık münakale yapılmasına dair 1/382 numaralı kanun lâyhaları ve Bütçe encümeni mazbası

Millî Müdafaa vekâletit 1931 senesi bütçesinde 442 924 liralık münakale yapılması hakkında 1/380 numaralı kanun lâyihası

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/1450

28 - V - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Millî Müdafaa vekâleti 1931 senesi kara ve deniz bütçelerinin fasılları arasında 442 924 liralık münakale ierasma ve bu paradan 400 000 lirasının maaşatı umumiye faslına zammına dair Maliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 24 - V - 1932 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekâlet vekili

Dr. Refik

Esbabı mucibe lâyihası

Kara bütçesinin 682 nei faslının birinci maaşatı umumiye maddesine meyzu tahsisat kâfi gelmemiş ve bu yüzden gedikli ve kıdemli küçük zabitan ve efrat maaşları verilememiş ve 1493 numaralı ordu ikramiyesi kanunu izahnamesinin 8 ve 13 üncü maddeleri mucibince tesviyesi icap eden ikramiye ve hakkı telif ve tercüme ücretlerinden 3 840 lira borç tahakkuk etmiştir.

Bundan başka yapılan bazı mukavelât mucibince müteahhitlere verilip vadeleri hulûl eden bonolar bedelinin tesviyesine kâfi 702 nei faslı mahsustan tahsisat hitam bulmuş olduğundan deniz bütçesinin 774 üncü faslı mahsus tahsisatından 400 000 lira ve kara bütçesinin 697 nei faslın birinci tayinat maddesinden de 42 924 lira tenzilile bundan 400 000 lirasının 682 nei faslın birinci maaşatı umumiye maddesine ve 3 840 lirasının 695 inci ordu ikramiyesi faslına ve 39 084 lirasının da 702 nei faslı mahsusa nakil ve ilâvesine zaruret hasıl olmuştur.

Bu maksatla kaleme alınan kanun lâyihası müsveddesi rapten takdim kılınmıştır. Aynen kabulünü arz ve teklif eylerim efendim.

Kanun lâyihası

MADDE 1 — Millî Müdafaa vekâletinin 1931 senesi deniz bütçesinin 774 üncü faslı mahsus tahsisatından 400 000 lira ve kara bütçesinin 697 nei faslın birinci tayinat maddesinden de 42 924 lira

ki ceman 442 924 liranın tenzilile bundan 400 000 lirasının 682 nei faslının birinci maaşatı umumiye maddesine ve 3 840 lirasının 690 nei ordu ikramiyesi faslına ve 39 084 liranın da 702 inci faslı mahsus tahsisatından nakline mezuniyet verilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü ieraya Maliye vekili memurdur.

24 - V - 1932

Bş. V. V.	Ad. V.	M. M. M.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. I. M. V.	G. I. V.	Zr. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

Askeri fabrikalar umum müdürlüğü 1931 senesi bütçesinde 3 670 liralık münakale yapılmasına dair 1/382 numaralı kanun lâiyhası

T. C.

Başvekâlet

Muamelâl müdürlüğü

Sayı: 6/1459

28 - V - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Askerî fabrikalar umum müdürlüğü 1931 senesi bütçesinin bazı fasılları arasında münakale ierası hakkında Maliye vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 26 - V - 1932 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekâlet V.

Dr. Refik

Askerî fabrikalar müdüriyeti umumiyesi bütçesinin bazı fasılları arasında münakale ierasına dair esbabı mucibe lâiyhası

Madde 1 — 1931 senesi müstahdemini daime kadrosu Meclisi Âlice yüksek derecede tasdik ve kabul edildiği halde bütçenin 792 nei müstahdemini daime faslına sene iptidasında mevcut müstahdem vaziyetine göre tahsisat vaz ve kabul buyurulmuştur.

Halbuki Avrupada tahsilde bulunan sivil talebelerden tahsilini ikmal ederek muhtelif tarihlerde avdet eden on talebe musaddak kadro dahilinde tayin ve istihdam edildikleri gibi bu sene zarfında mevkii meriyete vazolunan kazanç ve buhran vergisi kanunları mucibince tevkifi icap eden vergilerden mevcut tahsisat ve müstahdem üzerinden değil muhasebe umumiye kanununun 43 üncü maddesi mucibince musaddak kadro üzerinden defaten tevkif ve mahsubu iera edilmiştir.

Bu sebeple 792 nei müstahdemini daime faslına mevzu tahsisat mayıs 1932 ücretinin tesviyesine kâfi gelmemiş ve 3 500 lira açık hâsıl olmuştur.

Madde 2 — Yeni 1931 senesi bütçesinin 793 üncü muvakkat tazminat faslına tahminen mevzu tahsisat Avrupadaki zabıt talebelerden iki zabıtın tahsilini ikmal ile avdet etmesi ve bizzarur iera kılman bazı tebeddül ve ordulardan müdüriyeti umumiye emrine tayin kılman zabıtan dolayısıyla kâfi gelmemiş ve 170 lira açık hâsıl olmuştur.

Binaenaleyh bunların temini için 791 inci maaş faslından sarfedilmeyip kalan tahsisat bakiyesinden 3 670 liranın tenzilile 3 500 lirasının 792 nei müstahdemini daime faslına ve 170 lirasının da 793 üncü muvakkat tazminat faslına zam suretile münakalesine zaruret hâsıl olmuştur.

1931 senesi Askerî fabrikalar müdüriyeti umumiyesi bütçesinin bazı fasılları arasında münakale icrasına dair Kanun lâiyhası

MADDE 1 — Askerî fabrikalar müdüriyeti umumiyesi 1931 senesi bütçesinin 791 inci faslın birinci maaşatı umumiye maddesinden 3 670 lira tenzil edilerek 3 500 lirasının 792 inci müstahdemini daime faslına ve 170 lirasının 793 üncü muvakkat tazminat faslına münakalesine mezuniyet verilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye vekili memurdur.

26 - V - 1932

Bş. V. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.	Ha. V. V.	Mal V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâî</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

Alınacak fasıl

Verilecek fasıl

Lira	F.	M.	İsmi	Lira	F.	M.	İsmi
3670	761	1	Maaşatı umumiye	3500	792	0	Müstahdemin ücreti
				170	793	0	Muvakkat tazminat

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 137

Esas No. 1/380

1/382

29 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Millî Müdafaa vekâletinin 1931 senesi kara ve deniz bütçelerinde 442 924 ve Askerî fabrikalar U. M. bütçesinde 3 670 liralık münakale yapılması hakkında olup encümenimize havale olunan kanun lâiyhası Millî Müdafaa vekâleti levazım şubesi reisi hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu. Esbabı mucibelerde serdolanın mütaleaya ve ayrıca alınan izahata binaen teklif lâiyhaları şekle ait bazı tadilâtlarla ve ekseriyetle kabul edilmiştir. Umumi heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V. -	M. M.	Kâ.			
Gümüşane	Konya	Konya	Tokat	Ankara	Bursa	Erzurum
<i>H. Fihmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>Süryya</i>	<i>Y. Galip</i>	<i>Dr. Galip</i>	<i>Aziz</i>
	İstanbul	Kırklareli	Yozgat			
	<i>Sadettin</i>	<i>Şevket</i>	<i>S. Sırrı</i>			

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

1931 malî senesi bütçesinde münakale yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — 1931 malî senesi bütçesinin merbut cetvelde yazılı fasılları arasında 446 594 liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 2 — Bu kanun 30 mayıs 1932 tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye vekili memurdur.

CETVEL

F.	M.	Muhassasatın nevi	Tenzil edilen Lira	Zammedilen Lira
<i>MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ (KARA KISMI)</i>				
697	1	Tayinat	42 924	
<i>MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ (DENİZ KISMI)</i>				
774		Faali mahsus	400 000	
<i>MİLLÎ MÜDAFAA VEKÂLETİ (KARA KISMI)</i>				
682	1	Maaşatı umumiye		400 000
690		1493 numaralı kaun mucibince verilecek ikramiye		3 840
702		Faali mahsus		39 084
<i>ASKERİ FABRİKALAR U. M.</i>				
791	1	Maaşatı umumiye	3 670	
792		Müstahdemin ücreti		3 500
793		Muvakkat tazminat		170
UMUMİ YEKÜN			446 594	446 594

Katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanacak devletlerle muvakkat itilâflar aktine dair kanunun tadili hakkında 1/367 numaralı kanun lâyihası ve İktisat ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/ 1342

22 - IV - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

10 - VI - 1931 tarih ve 1679 numaralı kanunun tadiline dair Hariciye vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 18 - V - 1932 tarihli iktisamında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe mazbatası

Kendisile katî ticaret itilâfı aktedilmemiş olan Devletlerle muvakkat itilâflar akti için İcra Vekilleri Heyetine salâhiyet veren 10 - VI - 1930 tarihli ve 1679 numaralı kanun mucibince muhtelif tarihlerde bu gibi Hükûmetlerle modüs - vivendi ler aktedilmiştir. Mezkûr kanunun bu salâhiyet için tayin ettiği azamî müddet bu mayıs ayı nihayetinde hitama ereceğinden mevcut modüslerin bu tarihten sonra kendiliğinden münfesih olması lâzımgelmektedir. Halbuki elyevm muhtelif Devletlerle ticaret muahedeleri akti için müzakerat devam etmekte olduğu gibi imza edilenlerden bir kısmı Yüksek Meclisimizin tasvip nazarlarına arz edilmiş bulunmakta ve bir kısmı da tastiknamelerin teatisi safhasına girmiş bulunmakta olduğundan bu Hükûmetlerle ticarî münasebatımız mevcut modüslerle idare edilmektedir.

Yukarıda zikredilen tarihin inkizasında vâsi mîkyasta ticarî münasebetlerimiz bulunan bu gibi Devletler ülkesinde emtiamızın azamî tarifeye tâbi tutularak diğer memleketlerin mümasil müstahsıllarına rekabet edemiyerek müşkilâta maruz kalmaları muhakkak bulunmaktadır. Bir taraftan bu vaziyete mahal vermemek ve diğer cihetten ne beynelmilel teamüle ne de Cümhuriyet Hükûmetimizce takip edilen siyasete muvafık bulunmayan Devletler arasında mütefavit muamele icrasını bertaraf etmek üzere mezkûr kanun ile bahşedilen müddetin 1934 mayıs nihayetine kadar temdidi için ihzar edilen kanun lâyihasını Hükûmetimiz Yüksek Meclisimizin tasvip nazarlarına arz ederim.

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat encümeni

Karar No. 32

Esas No. 1/367

30 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak Devletlerle muvakkat itilâflar akti hakkındaki kanunun tadiline dair olan kanun lâyihasile esbabı mucıbesi İktisat vekili Mustafa Şeref ve Hariciye vekâleti müsteşarı Numan Beylerin huzurile tetkik ve müzakere edildi:

Kendilerile henüz katî ticaret mukavelesi yapılmamış veya yapılmak üzere bulunan Devletlerle aramızda mevcut ticarî münasebetin haleldar olmaması zımında 1679 numaralı kanunla 1932 senesi mayıs nihayetine kadar bu gibi Hükûmetlerle muvakkat ticarî itilâflar aktebilebilmesi için Hükûmete salâhiyet verilmiş idi.

Elyevm Hükûmetimizle ticaret mukavelesi aktetmiş veya aktetmek üzere yapılan müzakeresi intaç edilmemiş Devletler bulunduğundan bu gibilerle katî ticaret mukaveleleri aktine kadar ticarî münasebetimizin idamesi için yukarıda dahi arz edildiği veçh üzere 1679 numaralı kanunla Hükûmete verilmiş ve müddeti 1932 mayısı nihayetinde bitecek olan salâhiyetin iki sene daha temdidi lüzumlu görülmüş ve bunu teminen Meclisi Âliye arz olunan bu lâyihamın esas itibarile kabulü encümenimizce kararlaştırılmıştır. Bu kanun lâyihasının Meclisi Âlice tasdik ve kabulü ve mevkii meriyete vazi haziranın iptidasından sonraları vaki olduğu takdirde mayıs sonu ile o gün arasında geçecek zaman zarfında gerek ticaret mukavelesi yapılmamış olan memleketlere vaki ihracatımız ve gerek buralardan gelen eşyalar hakkında ayrı bir muamelenin tatbiki zarureti gibi karışıklığa meydan vermemek için de lâyihamın 2 inci maddesinin tadili ve binaenaleyh kanunun 1 haziradan muteber olması lüzumlu görülmüştür.

Lâyihamın serlâvhasının da daha kısa bir surette ifade edilmesinin faydalı olacağı düşünülerek serlâvhada da ona göre değişiklik yapılmıştır. Vaktin darlığı dolayısıyla bu lâyihamın müstacelen müzakeresi encümenimizin cümle temenniyatındandır.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Reisliğe takdim kıldır.

İktisat E. Reisi	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
İzmir	Mardin	Afyon	Aydın	Aksaray	İzmir
<i>M. Rahmi</i>	<i>Ali Rıza</i>	<i>İzzet</i>	<i>Fuat</i>	<i>Yaşar</i>	<i>M. Sadettin</i>
Aza	Aza	Aza	Aza		
Zonguldak	Maraş	Eskişehir			
<i>Ragıp</i>	<i>Nuri</i>	<i>Emin</i>			

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 139

Esas No. 1/367

30 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Katî ticaret mukaveleleri akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak Devletlerle muvakkat itilâflar akti hakkında olup Başvekâletin 22 - V - 1932 tarih ve 6/1342 numaralı tezkeresile gönderilen kanun lâyihası İktisat encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi edilmekle İktisat vekili Beyin huzurile tetkik ve müzakere olundu:

Teklif lâiyhası encümenimizce de esas itibarile muvafık görülmekle beraber bazı Devletlerin memleketimize yaptıkları ithalât hasebile bu Devletlere karşı ticarî muvazenemizi yüzde seksene kadar açığa sevkettikleri anlaşıldığından bu Devletlerin kanun hükümlerinden hariç bırakılması mütaleası varit olmuştur. Ancak bu Devletlerle klerin mukaveleleri aktetmek ve takas esasına göre bir anlaşma temin ve ileride beynelmilel iktisadî muamelâta tebarüz edecek diğer esaslara göre itilâflar akteylemek mümkün olduğu ve herhalde bu kabîl tedbirlere müracaat olunacağı İktisat vekili Bey tarafından ifade edilmiş bulunduğundan Vekil Beyin bu husustaki teminatı kâfi görülerek kanun lâiyhasına böyle bir hükmün ilâvesinden sarfı nazar edilmiştir.

Bu mülâhazalarla muvakkat ticarî itilâflar akti için Hükûmetçe talep olunan salâhiyetin, on üç ay müddetle takyit edilerek, kabulü muvafık görülmüştür.

Bu suretle tadilen hazırlanan kanun lâiyhası Umumî heyetin tasvibine arz olunmuştur.

Reis	Reis vekili	M. M.	Kâtip	Aza	Aza
Gümüştane	Konya	Konya	Tokat	Ankara	Bursa
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>Süreyya</i>	<i>Y. Galip</i>	<i>Dr. Galip</i>
Aza	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
Çorum	Elâziz	Isparta	İstanbul	Niğde	Yozgat
<i>Mustafa</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Sadettin</i>	<i>Faik</i>	<i>S. Sırrı</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

10 - VI - 1930 tarihli ve 1679 numaralı katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak Devletlerle muvakkat itilâflar aktine dair kanunun tadiline mütedair kanun lâyihası

MADDE 1 — 10 - VI - 1930 tarih ve 1679 numaralı katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanmış ve başlanacak Devletlerle muvakkat itilâflar aktine dair kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrası aşağıda yazıldığı ve hile tadil edilmiştir :

« Bu suretle bir veya bir kaç defada olarak aktedilecek muvakkat ticarî itilâfların müddeti 1934 senesi mayıs gayesini tecavüz edemez. »

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına İera Ve-killeri Heyeti memurdur.

18 - V - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>		<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Şeref</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak Devletlerle muvakkat ticarî itilâflar akti hakkındaki kanunu muaddil kanun

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanunun hükmü 1 haziran 1932 tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

Katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak Devletlerle muvakkat ticarî itilâflar akti hakkındaki 1679 numaralı kanunu muaddil kanun lâyihası

MADDE 1 — 5 haziran 1930 tarih ve 1679 numaralı katî ticaret muahedeleri akti için müzakereye başlanmış veya başlanacak Devletlerle muvakkat ticarî itilâflar aktine dair kanunun birinci maddesinin ikinci fıkrası aşağıda yazıldığı veçhile tadil edilmiştir:

“ Bu suretle bir veya bir kaç defada olarak akte dilediği muvakkat ticarî itilâfların müddeti 1933 senesi temmuz iptidasını tecavüz edemez.,,

MADDE 2 — Bu kanun 1 haziran 1932 tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.